

Belasting van het oppervlaktewater, 1990-2007

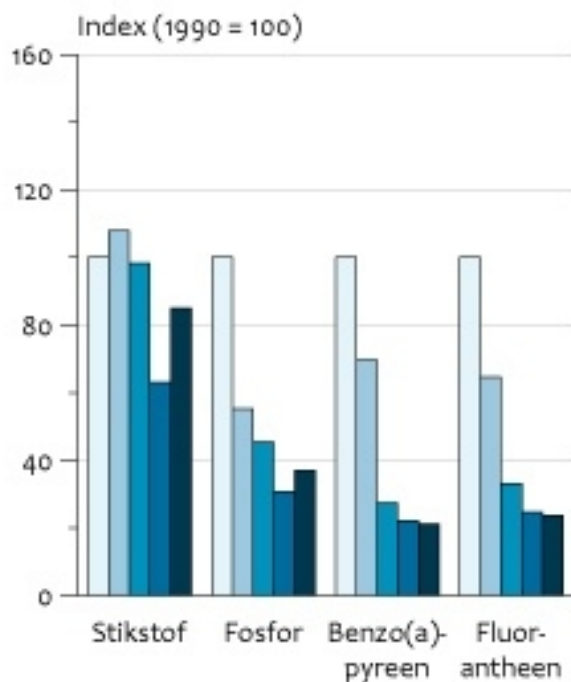
Indicator | 14 augustus 2009

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

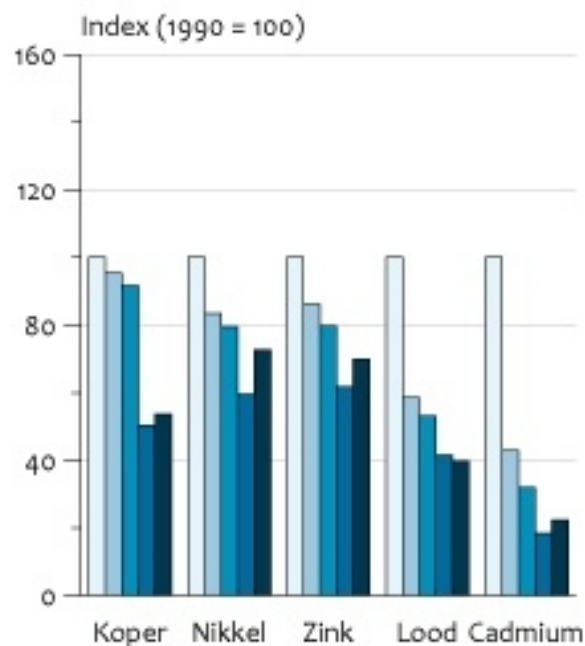
De belasting van het oppervlaktewater door stikstof, fosfor, zware metalen en de polycyclische aromatische koolwaterstoffen benzo(a)pyreen en fluorantheen neemt onder normale omstandigheden licht af. Door meer neerslag in 2007 en daardoor meer af- en uitspoeling van landbouw- en natuurgronden, is de belasting door stikstof, fosfor en bepaalde zware metalen in 2007 weer iets toegenomen.

Belasting oppervlaktewater

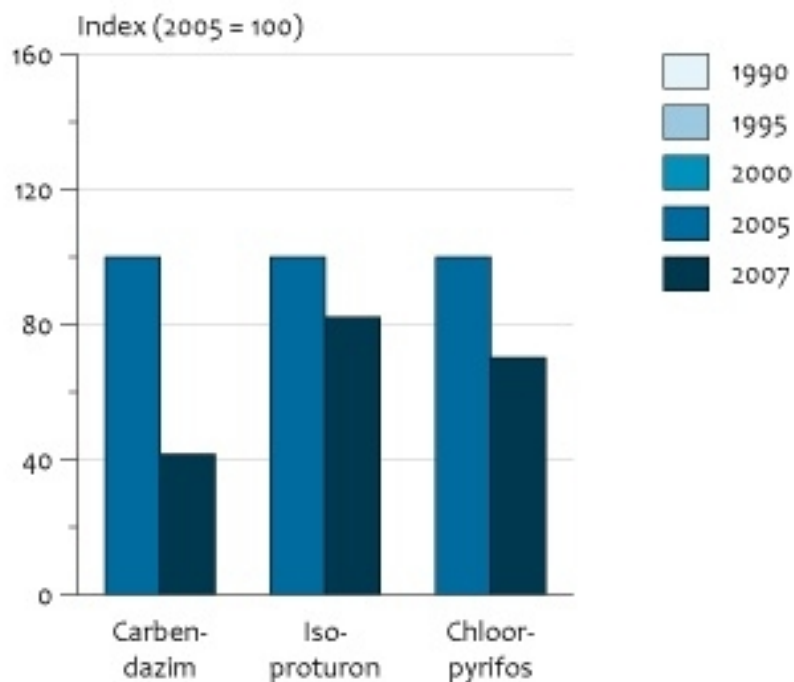
Stikstof, fosfor en PAK's

Zware metalen

Gewasbeschermingsmiddelen

Bron: Emissieregistratie.

 CBS/jul09/0083
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Uit- en afspoeling van bodems fors hoger in 2007

Voor de nutriënten stikstof en fosfaat en voor de meeste zware metalen is de uit- en afspoeling van landbouw- en natuurbodems de belangrijkste bron. Deze is zeer gevoelig voor de variatie in de jaarlijkse neerslag en zorgt voor grote fluctuaties in de trend. Omdat 2006 een droger jaar was dan gemiddeld en 2007 natter was dan gemiddeld is de uit- en afspoeling voor 2007 fors hoger dan in 2006. Hierdoor is de totale belasting van het oppervlaktewater voor de meeste getoonde stoffen sinds lange tijd weer gestegen.

- [indicator=nl0103]

Belasting vanuit andere bronnen neemt nog maar licht af

De grootste reducties in de belasting van het oppervlaktewater zijn behaald in de periode vóór 1990, vooral door maatregelen bij de industriële bronnen. De laatste jaren zijn de emissies naar oppervlaktewater vanuit de industrie vrij stabiel. Door verbeterde zuiveringsrendementen neemt de belasting via de effluenten van de rioolwaterzuiveringsinstallaties de laatste jaren licht af. De atmosferische depositie vertoont een dalende trend voor stikstof en zware metalen.

Toelatingen gewasbeschermingsmiddelen bepalen voornamelijk de trend

Voor de belasting van het oppervlaktewater met gewasbeschermingsmiddelen geldt dat slechts voor de laatste drie jaren cijfers zijn berekend. De gegevens zijn afkomstig uit de NMI bestrijdingsmiddelen database (Alterra & RIVM (2008)) en zijn gebaseerd op gebruikscijfers. In totaal worden in de NMI database voor ruim 200 gewasbeschermingsmiddelen de emissies berekend. Mogelijke trends hierin worden vooral bepaald door de gebruiksbepalingen voor de specifieke middelen (toelatingsbeleid van het [College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen](#) [4] (CTB, 2005)).

Maatregelen

De afgelopen decennia zijn de meeste, relatief gemakkelijk te nemen maatregelen al genomen. De belangrijkste resterende bronnen zijn aanzienlijk lastiger om aan te pakken. Bij de landbouw duurt het lang voordat de effecten van genomen maatregelen zichtbaar zijn. Bij de aanpak van diffuse bronnen is er sprake van complexe regelgeving en veel emissieoorzaken. De atmosferische depositie is voor een groot deel uit het buitenland afkomstig. Voor de aanpak van al deze bronnen is intensieve samenwerking op verschillende niveau's noodzakelijk: regionaal, nationaal en internationaal.

- [indicator=nl0080]

Referenties

- Emissieregistratie (2009). Jaarcijfers 2007. PBL, Bilthoven; CBS, Den Haag; RWS-Waterdienst, Lelystad; Alterra, Wageningen; SenterNovem, Utrecht en TNO, Utrecht.. <http://www.emissieregistratie.nl> [5].
- CTB (2005). [Commissie voor de toelating van bestrijdingsmiddelen](#) [4]. Wageningen.
- Alterra/RIVM (2008). Website Nationale Milieu Indicator www.nmi.alterra.nl [6]. Wageningen, Bilthoven.

Relevante informatie

- [indicator=nl0044]
- [indicator=nl0149]
- [indicator=nl0085]
- [indicator=nl0514]
- [indicator=nl0103]
- [indicator=nl0518]
- [indicator=nl0114]
- [indicator=nl0133]
- [indicator=nl0139]
- [indicator=nl0515]
- Recente cijfers en beschrijvingen van gehanteerde berekeningswijzen (meta-informatie) kunnen in detail bekeken worden op [de website van de Emissieregistratie](#) [5]. Informatie over het toelatingsbeleid over gebruik van bestrijdingsmiddelen is te vinden op [College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen](#) [4].

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Belasting van het oppervlaktewater

Omschrijving

De belasting, ofwel de vervuiling die daadwerkelijk het oppervlaktewater bereikt, bestaat uit de emissies naar oppervlaktewater plus de overdrachten vanuit de overige compartimenten in de vorm van RWZI effluënten, overstorten, regenwaterriolen, uit- en afspoeling vanuit landbouw- en natuurgronden en de atmosferische depositie op oppervlaktewateren exclusief de Noordzee. Emissies, ofwel de vrachten verontreiniging die uit een bron vrijkomen, kunnen worden verdeeld in emissies naar het oppervlaktewater en emissies naar het rioolstelsel.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek, in samenwerking met de Emissieregistratie (Planbureau voor de Leefomgeving, Centraal Bureau voor de Statistiek, Rijkswaterstaat-Waterdienst, Wageningen Universiteit-Alterra, SenterNovem, TNO)

Berekeningswijze

Voor een uitgebreide beschrijving van de berekeningsmethoden wordt verwezen naar de methodebeschrijvingen op de website van de [Emissieregistratie](#) [5]

Basistabel

Alle data opvraagbaar op [Emissieregistratie](#) [5]

Geografisch verdeling

Nederland, provincie, stroomgebied, waterschap, afwateringseenheid

Andere variabelen

Belasting oppervlaktewater, bodememissies, emissies oppervlaktewater, luchtmissies, luchtmissies volgens IPCC In totaal circa 300 stoffen Circa 1600 emissieoorzaken en circa 1000 (individuele) puntbronnen

Verschijningsfrequentie

In mei definitieve cijfers t-2; in september voorlopige cijfers t-1

Achtergrondliteratuur

Methoden: op de website van [Emissieregistratie](#) [5] achter Overzicht documenten Begrippen: op de website van [Emissieregistratie](#) [5] achter Begrippenlijst

Opmerking

Atmosferische depositie op de Noordzee en emissies van zeeschepen varende op het Nederlands deel van het Continentaal Plat (NCP) zijn niet meegenomen in de cijfers.

Voor nadere uitleg over de begrippen emissies en belasting: zie: [indicator=nl0149]

Betrouwbaarheids codering

C (Gemiddeld; afhankelijk van emissieoorzaak en stof). Per bron of groep van bronnen is de betrouwbaarheids codering te vinden in de factsheets op de website van de Emissieregistratie

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2009). [Belasting van het oppervlaktewater, 1990-2007](#) [7] (indicator 0083, versie 10, 14 augustus 2009). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl008310>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0083> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0083_001x_clo_10_nl.jpg [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0083-001x-clo-10-nl.xls> [4] [http://www.ctb-](http://www.ctb-wageningen.nl/)

[wageningen.nl/](http://www.ctb-wageningen.nl/) [5] <http://www.emissieregistratie.nl/> [6] <http://www.nmi.alterra.nl/> [7]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl008310>